

JAPONYA

İçindekiler

1. Genel Bilgiler	3
1.1 Coğrafi Yapı:.....	3
1.2 Siyasal Yapı:.....	4
1.3 Ekonomik Yapı:	4
2. Eğitim Tarihi.....	5
2.1 Tokugawa Dönemi (1603 -1868)	5
2.2 Meiji Yenilenme Dönemi (1868 -1912).....	6
2.3 İkinci Dünya Savaşı'ndan Günümüze: Erdem ve Değerlere Vurgu	6
2.4 Günümüz Eğitim Sistemi	7
2.4.1 Okulöncesi Eğitim (Yochien).....	9
2.4.2 İlköğretim	10
2.4.3 Ortaöğretim (Koro-gakkô).....	12
2.4.4 Mesleki Liseler	13
2.4.5 Yükseköğretim	14
2.5 Öğretmen Yetiştirme	15
2.6 Japon Eğitim Sistemi Sorunları.....	16
2.7 Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi	18
2.8 Eğitimde Örnek Uygulama ve Yaklaşımlar.....	18
3. Türk ve Japon Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması	19
KAYNAKÇA	19

1. Genel Bilgiler

Japonya, Hokkaido, Honshu, Shikoku ve Kyushi adlı dört büyük ada ile binlerce adacıktan oluşan bir ülkedir. 2019 yılı verilerine göre Japonya'nın nüfusu 126.17 milyondur (Statistics Bureau of Japan, 2020). Yüz ölçümü 377.899 km² olan Japonya'nın ülke topraklarının %84'ü tarıma elverişsizdir.

Görsel 1: Japonya'nın Konumu

Büyük Okyanus'ta bulunan Japonya, Japon Denizi'nden Çin Halk Cumhuriyeti, Kuzey Kore, Güney Kore ve Rusya'nın doğusuna, kuzeyde Ohotsk Denizi'nden güneyde Doğu Çin Denizi'ne ve Tayvan'a kadar uzanır. Japonca adını oluşturan kanji karakterler "güneş" ve "köken" anlamına gelir. Bu nedenle Japonya "Doğan Güneşin Ülkesi" diye de bilinir. Ülkeye ait temel göstergeler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 1: Temel Göstergeler

Dil	Japonca
Din	%83,9 Şintoizm, %71,4 Budizm, %2 Hristiyanlık, %7,8 diğer.
İrk	% 98,5 Japon, % 0,5 Koreli, % 0,4 Çinli, % 0,6 diğer.
Yönetim biçimi	Anayasal monarşi ile parlamenter demokrasi
Para birimi	Yen (¥)
Başkent	Tokyo
Devlet Başkanı	İmparator Naruhito
Başbakan	Şinzo Abe

1.1 Coğrafi Yapı: Japonya, 6.852 adadan oluşan bir takımadalar ülkesidir. Dünyadaki aktif volkanların %75'i burada yer almaktadır ve depremlerin de %90'ı bu bölgede gerçekleşmektedir. Tokyo, Honshu'da bulunur. İkinci büyük ada olan Hokkaido ise en

kuzeydeki ildir. Deniz ürünleri üretimi ve tarım ürünlerine ev sahipliği bakımından diğer illerin öncüsü konumundadır. Hokkaido'nun başkenti Sapporo, her yıl düzenlenen ve çok sayıda turisti çeken kar festivaline ev sahipliği yapar. Japonya'daki en aktif volkan ve Nagasaki de üçüncü ve en güneydeki ada olan Kyushi'de yer alır (Global Sherpa Japan, 2020).

1.2 Siyasal Yapı: Ülkenin yönetim şekli Anayasal Monarşi'dir. İkinci Dünya Savaşının akabinde 1947 yılında kabul edilen Anayasa çoğulcu parlamenter sistem getirmiştir. Anayasa uyarınca, İmparator'un görev ve yetkileri tamamen törensel nitelikte olup yönetim erkinin başı Başbakan'dır. Ülkede iki kabineli Meclis sistemi bulunmaktadır. Ulusal Meclis (Diet) Anayasa'da, "en üst devlet kurumu" olarak tanımlanmaktadır. Temsilciler Meclisi (Alt Meclis) üye sayısı 465, Senato'nun (Üst Meclis) üye sayısı 245'tir. Ulusal Meclis; Başbakan'ın atanması, Hükümet'in feshedilmesi ve bütçenin onaylanmasında temel belirleyici kurumdur. Temsilciler Meclisi anayasal olarak Senato'ya göre daha güçlü bir konumdadır. Temel konulardaki bazı kararlarda sadece Temsilciler Meclisi söz sahibi olup Senato tarafından alınan kararları da üçte iki çoğunlukla reddetme yetkisine sahiptir. Kabinede Başbakan Abe'nin yanı sıra 19 Bakan görev almaktadır (Dış İşleri Bakanlığı, 2020).

1.3 Ekonomik Yapı: Japonya yaklaşık 5,5 trilyon dolarlık ekonomisi ile dünyanın 3. büyük ekonomisidir. Toplam dış ticaret hacmi yaklaşık 1,5 trilyon dolardır. Kişi başına düşen GSYİH 41 bin dolar düzeyindedir. Japonya, İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden yıllarda, hükümet endüstri işbirliği, güçlü iş ahlakı ve göreceli olarak az bir savunma payı ayırarak (%1), teknolojik olarak gelişmiş bir ülke haline gelmiştir. Japonya'nın endüstri sektörü çoğunlukla ithal edilen ham materyal ve yakıta bağlıdır. Küçük olan tarım sektörüne yoğun bir destek vardır ve korunmaktadır. Ayrıca ürün verimi de dünyadaki en üst seviyeler arasındadır. Pirinç üretiminde kendine yeter durumdayken Japonya yiyeceğinin %60'ını kalori esaslarına göre ithal etmektedir. 1989'da gayrimenkul balonu (bubble) patladığından beri ekonomik durgunluk, göreceli yüksek işsizlikle karşı karşıya kalmıştır. Ancak bu problemlere rağmen çoğu Japon şirketi İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemin çoğunda ayakta kalmayı başarmıştır. 2011 itibarıyla Japonya'ya ait 68 şirket, Fortune/CNN Money Global 500 sıralamasında dünyanın en büyük şirketleri arasında yer almaktadır. Fortune sıralamasında ilk 100'de yer alan Japon şirketleri: Toyota Motor, Hitachi, Honda Motor, Nissan Motor, Panasonic, Sony ve Toshiba'dır. Japonya'nın kurumsal sektörü robotik, tıbbi cihazlar, temiz enerji, uydu iletişimi ve uzay aracı, su işleme ve diğer yüksek teknoloji endüstri alanlarında teknoloji sınırını zorlamaya devam etmektedir. Toyota, 2009 yılında dünyanın en büyük otomobil şirketi olmuştur. Nintendo'nun yenilikçi Wii'si, oyun ve aile eğlence ürünleri için büyük, küresel pazarda sanal bir devrime işaret etmiştir (Global Sherpa Japan, 2020).

2018 verilerine göre Japon ekonomisinin **en büyük 10 ekonomik sektörü** ve ekonomik büyüklüğü sırasıyla şunlardır:

- İnşaat : 56,5 trilyon JPY (Japon Yeni)
- Gayrimenkul : 43 trilyon JPY
- AVM: 32 trilyon JPY
- Genel Toptan Ticaret : 30,3 trilyon JPY
- Kimya: 28,6 trilyon JPY
- Otomotiv Yedek Parça: 27,1 trilyon JPY
- Dışarıda Yeme-İçme Sektörü: 25,7 trilyon JPY
- Paçinko: 21,6 trilyon JPY
- Elektrikli Makine Teçhizat: 21 trilyon JPY
- Otomobil: 17,5 trilyon JPY (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2020).

2. Eğitim Tarihi

Japonya tarihsel süreçte Çin ve Kore gibi kendisine coğrafi olarak yakın ülkelerin etkisi altında kalmıştır. Japon eğitim kurumları örgüt ve program açısından sistemleştirilmesi **Taiho Anayasası ile gerçekleşmiştir**. Bu düzenleme ile birlikte sadece soylulara hitap eden bir eğitim sistemi öngörülmüş ve devlet memuru yetiştirmek amaçlanmıştır. Buna göre, **soylu sınıfında yer alan yüksek dereceli devlet memurlarının çocuklarına 9 yıllık bir eğitim verilmesi, alt sınıflar için ise Konfüçyüs'ün klasiklerinden olan "Hayırlı Evlat Kitabı"nın her evde bulunması ve sürekli okunması öngörülmüştür** (Güvenç, Oktan ve Belek, 1990).

2.1 Tokugawa Dönemi (1603 -1868)

Tokugawa'dan önceki dönemde Japon kültürü savaşçı bir kültürdür. Bu dönemde Samuraylar iktidarı bir iç savaş sonunda ele geçirmiş ve yüksek bir sosyal statüye sahip olmuştur. Bu sınıf, nüfusun %5'ni oluşturmasına rağmen, bütün ülkeye hükmetmiştir. 265 yıl süren Tokugawa dönemi, Japonya'nın barış içerisinde yaşadığı bir dönemdir. 19. yüzyılın ortalarında Samuraylar sosyal statülerini korumak için savaşçılardan ülkeyi yöneten bürokratlara dönüşmüşlerdir. 1850'lerde Japonya her ne kadar teknoloji ve para açısından Avrupa'dan geride olsa da en az %25'i okuryazar olan nüfusuyla bu bağlamda Avrupa ile aynı konumda olmayı başarmıştır. Bu dönemde eğitim "**Bakufu**" denen okullarda, devlet için savaşçı ve yönetici yetiştirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle elit bir eğitiminden söz edilmektedir. Alt sınıf ise tapınak çocukları evi anlamına gelen "**terekoya**" denen okullarda eğitim görmüştür. Bu okullar zamanla

tapınak ve budist teşkilattan bağlarını kopararak gelişen tüccar ve esnaf, hatta köylü ve çiftçiler tarafından desteklenen ve rağbet gören özel halk okullarına dönüşmüştür. Böylece Japonya’da özel eğitim kurumlarının ilk temelleri atılmıştır (İpek, 2001).

2.2 Meiji Yenilenme Dönemi (1868 -1912)

Bu dönem modern eğitim anlayışının hakim olduğu dönemdir. Bu dönemde Batının eğitim sistemi, Japon eğitim sisteminde uygulanabilecek fikirleri bulabilmek adına incelenmiştir. Meiji Japonyası Batıdaki birçok ülkenin etkisi altında oluşmuştur. **Yönetim planını, merkezi ve çok düzenli olan Fransız eğitim sisteminden almıştır. Eğitim sistemini seçkin ulusal üniversiteler temelinde kurma fikrini Almanya’dan; güçlü ulusal ahlaki ilkelere dayanan okullar modelini İngiltere’den almıştır. Amerika’dan ise John Dewey’in okulun bir çocuğun tüm gelişiminden sorumlu olması fikrini benimsemiştir.** Yeni yönetim ivedi bir şekilde modern bir devlet oluşturmak için evrensel ve zorunlu bir eğitim fikrini benimseyerek eğitim sistemindeki katı sınıf ayrımlarını kaldırmıştır. 1872 yılında, Temel Eğitim Kanunu resmen ilan edilmiştir. Temel Eğitim Kanunu’nda; “öğrenmek hayatta başarılı olmanın anahtarıdır ve kimse öğrenmeyi ihmal etme lüksüne sahip değildir. Bundan sonra temel eğitim geniş halk kesimlerine kadar götürülecektir. İleri düzeyde eğitim ise her ferdin kendi yetenek ve olanaklarına bırakılmıştır. Kız veya erkek çocuğunu okula göndermeyen aileler görevlerini ihmal etmiş sayılacaklardır” denilerek dönemin eğitime bakışı yansıtılmıştır (Türkoğlu, 1998). Hizmet öncesi öğretmen eğitimi ve öğretmenlikte lisans sistemi de yasalaştırılmıştır. Meiji döneminde öncelik ilköğretime verilmiştir. Bunun nedeni ise ilköğretime kayıt oranının %30’dan az olmasıdır. Meiji döneminde eğitim sistemi merkezi bir yapıya sahiptir. Bu dönemde öğretim programları daha çok ahlaki değerlere dayalı, toplumsal sadakat ve bağlılık duygularını güçlendirme, bireysel itaat ve grup anlayışını kazandıracak amaçları temel almıştır (IFIC ve JICA, 2004).

2.3 İkinci Dünya Savaşı'ndan Günümüze: Erdem ve Değerlere Vurgu

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Amerika’nın işgali altında olan Japonya, 9 yıllık eğitimi zorunlu kılmış, öğrencilere maddi yardımda bulunmuş ve her lise mezununun üniversite sınavına girebilmesine imkan tanımıştır. Eskiden liseyi bitiren öğrencilerin sadece belirli bir kısmı bu sınavlara girebiliyorken gerçekleştirilen politikalarla daha önce başlamış olan liyakate dayalı sisteme yönelim güçlenmiştir.

İşgal ülkeleri ile barış antlaşmasının imzalandığı 1952 yılında eğitim alanında yapılan reformlar yeniden gözden geçirilmiştir. Bu bağlamda demokratik bir toplum ve devletin oluşturulması

için bu gözden geçirme önem kazanmıştır. İşgal sonrası dönemde eğitimin geliştirilmesinde dikkate değer 3 genel dönem bulunmaktadır. Bunlar;

1952-58 arasındaki ilk dönem, bu dönemde 6-3-3-4 eğitim sistemi Japonya'daki özel durumlara göre düzenlenmiş ve iyice oturmuştur. **1950'lerin sonu ile 1960'lar arasında kapsayan ikinci dönem**, bu dönemdeki hızlı ekonomik büyüme ile sosyal gelişmeler eğitim sisteminde de hızlı bir gelişme ve genişlemeye imkan tanımıştır. **Üçüncü evre 1970'lerle** başlamıştır. 1971'de okul eğitiminde genel bir reform raporu sunulmuştur. Eğitimin eşit imkanlarla herkese sağlanması ilkesi, nüfustaki çarpıcı artış ve ulusal gelirdeki yükselme, hem okul kayıtlarında hem de liseye devam eden öğrencilerin yüzdesinde artış meydana getirmiştir.

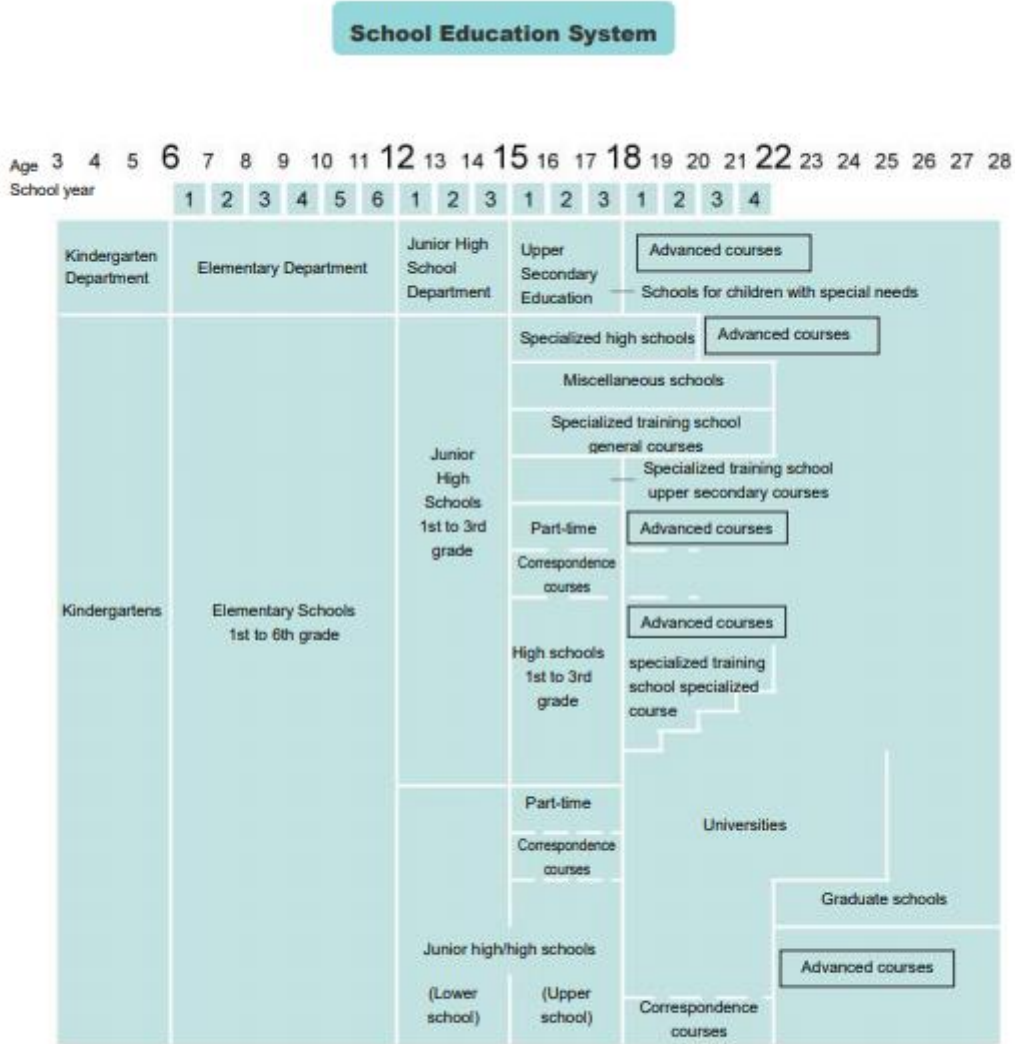
Japon eğitim sisteminin tarihi ve sosyal altyapısı incelendiğinde eğitimi şekillendiren üç önemli durum ortaya çıkmaktadır: Sürekli olarak liyakate önem veren bu toplumda lise ve üniversiteye giriş sınavları statüye geçiş yollarını temsil etmektedir. Japonlar sınavda sağlanan başarının doğuştan gelen zekâdan ziyade çalışmaya bağlı olduğuna inanmaktadırlar. Sınav başarısı sadece kişinin değil, ailesinin ve öğretmenin de başarısıdır. Bu şekilde takım olma durumu başarısızlığın da sorumluluğunun paylaşılmasına neden olduğu için başarılı olma konusunda bir baskı yaratır.

2.4 Günümüz Eğitim Sistemi

Günümüz Japon Eğitim Sistemi'nin temel yapısı ve ilkeleri 1947'de kabul edilen Temel Eğitim Kanunu ve Okul Eğitim Kanunu'na dayanmaktadır. Bugün Japonya'da 6-3-3-4 olarak adlandırılan bir eğitim sistemi uygulanmaktadır. **Öğretim kademeleri okul öncesi eğitim, ilköğretim (6+3 yıl), ortaöğretim (3 yıl) ve yükseköğretimden (4 yıl) oluşmaktadır.** Savaş sonrası dönemde **zorunlu eğitim 9 yıla** çıkarılmıştır. Ülkede ulusal okullar, kamu okulları ve özel okullar olmak üzere üç tür okul bulunmaktadır. Ulusal okulların finansmanını merkezi hükümet, kamu okullarını il ve belediye yönetimleri, özel okullarını ise özel kuruluşlar karşılamaktadır (İpek, 2001).

Japonya'da eğitim **öğretim yılı** 1 Nisan'da başlar ve bir sonraki yılın 31 Mart'ında biter. Ders yılı, Nisan-Temmuz ortası, Eylül-Aralık sonu ve Ocak-Mart sonu olmak üzere **üç dönem halinde** yapılır. Cumartesi yarım gün olmak üzere, **haftada 5 tam ve 1 yarım gün okula gidilir.** Bir eğitim öğretim yılında **üç ara tatili** yapılmaktadır. Bunlardan birincisi yaz tatili (22 Temmuz- 31 Ağustos arası), ikincisi güz tatili (25 Aralık- 7 Ocak arası), sonuncusu da bahar tatili (22 Mart- 1 Nisan arası)'dir (Council of Local Authorities for International Relations, 2020). Ülkede okutulacak olan dersler ve zorunlu ders saati sayısı Eğitim Bakanlığı'na

belirlenmektedir. Her okul ders programına uygun olmak koşuluyla genel gereksinimleri, öğrencilerin gelişme ve deneyim kazanma alışkanlıklarını göz önünde tutarak kendi eğitim programını hazırlamaktadır (Demirel, 2000). Japonya’da ders programları kuvvetli bir milli içerik taşımaktadır. Ülkede okul, sanayi, aile ve toplum arasında organik bir bağ kurulmuştur. Öğrenciler isteyerek, dikkatli ve sürekli bir şekilde çalışmak zorundadır.

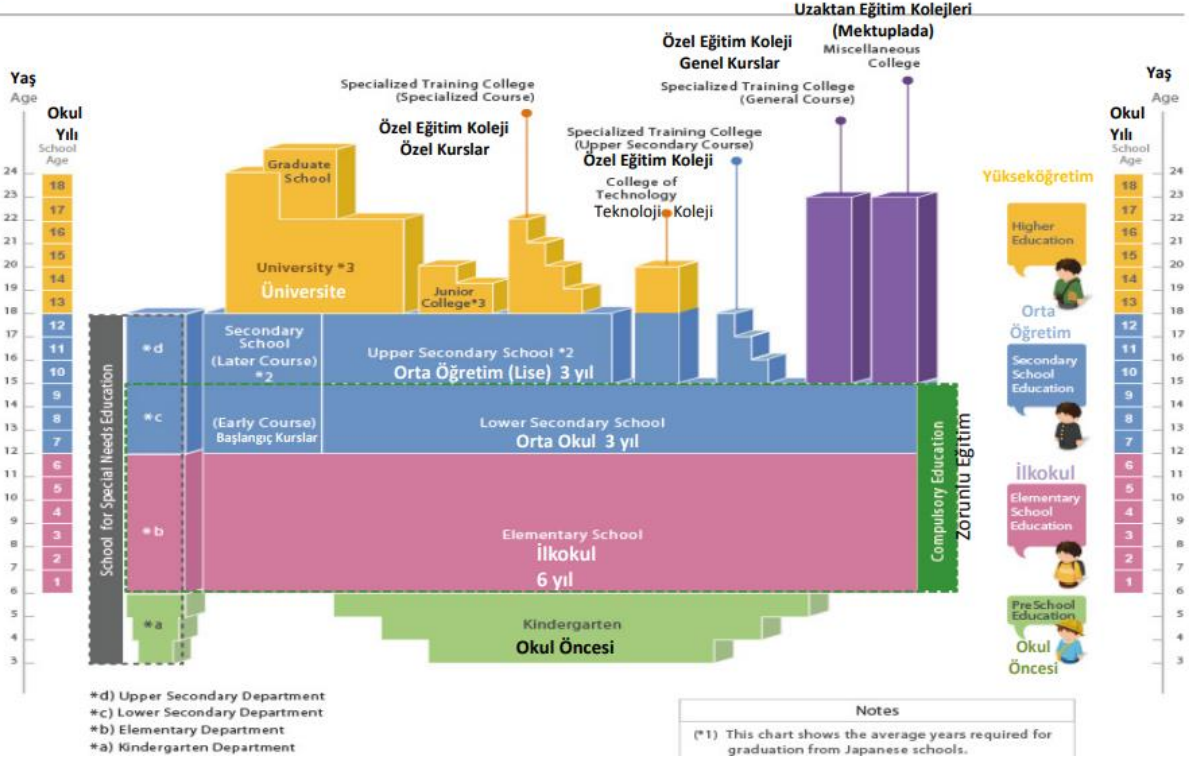

Reference: Guide to Starting School Ministry of Education, Culture, Sports,

Science and Technology, April 2015

Görsel 2: Japon Eğitim Sistemi (İngilizce)

Görsel 3: Japonya Eğitim Sistemi (Türkçe)

2.4.1 Okul Öncesi Eğitim (Yochien)

Okul öncesi eğitim, anaokulları ve gündüz bakım evlerinde verilmektedir. Eğitim Bakanlığı'nın gözetiminde olan anaokullarında, 3-5 yaşlarındaki çocuklara günde 5 saat eğitim verilmektedir. Gündüz bakım evleri (kreş) ise, Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda çalışan anneler için kurulmuş olup, bebeklikten 5 yaşına kadar olan çocuklara günde 8 saat eğitim verilmektedir. Japonya'da çocukların büyük bir kısmı okul öncesi eğitimi almaktadır. Anaokulu, yasaya göre zorunlu değil ama giderek yaygınlık kazanmaktadır. Anaokulları hükümet, yerel hükümetler ve özel kuruluşlar tarafından çalıştırılmaktadır (Council of Local Authorities for International Relations, 2020). Anaokullarının programında bulunan ders ve etkinlikler; sağlık, sosyal yaşam, dil, müzik, ritim, sanat ve el sanatlarıdır. Aşağıdaki tabloda kamu ve özel anaokullarının karşılaştırılmasına yer verilmiştir.

Tablo 2: Kamu ve Özel Okulöncesi Kurumların Karşılaştırılması

	Kamu	Özel
Yaş aralığı	4-5 (İstisnalarla birlikte)	3-5
Hizmet verilen saatler	09.00 – 14.00 arası açıktır. Haftasonları ve resmi tatillerde hizmet vermez.	Okullara göre değişiklik gösterir.
Başvuru zamanı	Ekim-Kasım	Ekim-Kasım
Ücret	Kayıt parası ve bakım ücreti alınır.	Kayıt ve bakım ücretinin yanı sıra bağış, etkinlik ücreti ve sınav ücreti de alınabilir.
Okul bölgesi	Bağlı olunan belediye	Bir sınırlama yoktur.
Diğer bilgiler	Çocuklar veliler tarafından bırakılıp alınır. Öğle yemeği aile tarafından hazırlanır. Masraflar belediyeye göre değişir.	Bazı belediyeler belirli ücretler için yardım sağlayabilir. Özel okulların her biri farklı ilkelere sahip olabilir.

Kaynak: Council of Local Authorities for International Relations

2.4.2 İlköğretim

İlköğretim 6 yıl ilkokul (Shôgakkô) ve 3 yıl ortaokuldan (Chûgakkô) oluşmaktadır. Okul hayatı Japon gelenekleri, etkinlikleri ve kurallarını kapsar (Council of Local Authorities for International Relations, 2020). Birinci sınıfa başlayacak olan öğrencinin 1 Nisan itibariyle 6 yaşına girmiş olması gerekir. Katı bir yaş-sınıf sistemi olduğundan sınıf atlama ve sınıfta kalma yoktur. Sınıf mevcutları ortalama 20 öğrencidir. İlkokul eğitiminin temel amacı bu çağdaki çocukların zihinsel, bedensel ve duygusal gelişimlerini destekleyerek ileri eğitim seviyelerine öğrencileri hazırlamaktır (Ekinci, 2010). Öğrenciler bu dönemde başlayarak lise ve üniversite giriş sınavlarına hazırlanmaktadır.

Zorunlu eğitimin son kısmı olan Chûgakkô 3 yıl sürmektedir. İlkokulu bitiren ve herhangi bir özrü bulunmayan tüm öğrencilerin ortaokula devamı zorunludur. Öğrencilerin hangi ortaokula gidecekleri Yerel Eğitim Komisyonu tarafından öğrencilerin ikamet ettiği yere göre belirlenmektedir. Bu eğitimin amacı; lise öğrenimine devam edebilmeleri için, gerekli bilgi ve becerileri öğrencilere kazandırmak, onların zihinsel ve bedensel gelişmelerini sağlamak, iyi vatandaş, insanlara ve çevreye saygılı yurttaş olarak Japon gelenek ve göreneklerine bağlı kişiler olmalarını sağlamaktır. Bu kademedeki okullaşma oranı %99'dur. Sınıfta kalma yoktur. İlkokulda öğrenciler 5. ve 6. sınıflarda 4 derste (Matematik, Bilim, Sosyal Çalışmalar ve

Japonca) Ulusal Akademik Beceri Değerlendirme Sınavı'na girerler. Bu sınav sonunda İlkokul Bitirme Sertifikası alınır. Bu sertifika ile ortaokula kayıt yaptırılır. Öğrencilerin pek çoğu orta okul sonrası Valilikler-Bölge Eğitim Kurulları/Belediye Eğitim Kurullarınca Mart ayında ortaokul bitirme sertifikası sınavına (Japonca, Sosyal Çalışmalar, Matematik, Bilim ve Yabancı Dil) girip belge ile birlikte liseye kayda başvururlar. Kayıta bitirme derecesi esas alınır. Kayıt işlemlerinde okul müdürü sıralamaya bakarak kayıt yaptırmaktadır (MEB, t. y.). Bu sınavda; İngilizce, Japonca, sosyal bilimler, matematik ve fen bilimleri olmak üzere toplam beş alandan soru çıkmaktadır. Ortaokulu bitiren öğrenciler eğitim hayatlarına devam ederken önlerinde birkaç seçenek bulunur. Eğitimlerine liselerde, ihtisas liselerinde, ihtisas eğitimi liselerinde, çeşitli okullar ve mesleki eğitim okullarında devam edebilirler. Ayrıca çalışırken yarı zamanlı okumaya da devam edebilirler.

İlkokuldan liseye kadar okullarda temizlik görevlileri bulunmaz. Temizlik öğrencilerin sorumluluğundadır (IFIC ve JICA, 2004). Her bir sınıftan sorumlu sınıf öğretmeni bulunur ve dersler bu öğretmen tarafından yürütülür. Daha üst kademelerde bilim ve sanat dersleri alan öğretmenleri tarafından verilmektedir. Öğrencilerin derslerdeki performansları ve günlük kayıtları, her dönem için öğretme-öğrenme kaydında (Shido-Yoroku) tutulur. Çoğu okul, her öğrenci için akademik performansları, özel etkinlikler ve entegre çalışmaların kayıtları, devam kayıtları, günlük yaşam gözlemleri, sınıf öğretmeni görüşleri vb. dahil olmak üzere bir not karnesi hazırlar ve her dönem bir kez velilerine gönderir. Sıradan bir not karnesinde veli onayı ve görüşleri için belirli bölümler yer almaktadır (NIER, 2020). Okulların çoğunda öğle yemeği bulunur ve okul kitapları ücretsizdir. Çoğu kurumda öğrencilerin resmi bir üniforma giyme zorunluluğu yoktur. Ancak sade giyininilmesi önerilmektedir. Aşağıdaki tablolarda ilkokul/ortaokulda yürütülen dersler örnek olarak gösterilmiştir.

Tablo 3: İlkokul düzeyinde tüm sınıflar için haftalık ders saatleri

Ders	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf
Japonca	8	8	8	8	6	6
Sosyal Bilgiler	2	2	3	3	3	3
Aritmetik	4	5	5	5	5	5
Fen	2	2	3	3	3	3
Müzik	2	2	2	2	2	2
Sanat ve El Sanatları	2	2	2	2	2	2
Ev işi becerileri	3	3	3	3	3	3
Beden Eğitimi	1	1	1	1	1	1
Ahlak Eğitimi	1	1	1	1	1	1

*Her ders saati 45 dakika sürmektedir. (Kaynak https://members.tripod.com/h_javora/jed6.htm)

Tablo 4: Ortaokul düzeyinde tüm sınıflar için haftalık ders saatleri

Ders	7. Sınıf	8. Sınıf	9. Sınıf
Japon Dili	5	4	4
Sosyal Bilgiler	4	4	3
Matematik	3	4	4
Fen (Bilim)	3	3	4
Müzik	2	2	1
Güzel Sanatlar	2	2	1
Sağlık ve Beden Eğitimi	3	3	3
Endüstriyel Sanatlar ve Ev işi Becerileri	2	2	3
Ahlak Eğitimi	1	1	1
Özel Faaliyetler	2	2	2
Seçmeli (İngilizce)**	3	3	3
Ek Seçmeli***	0	0	1

** Seçmeli dersler yönetimin takdirindedir. Tüm sınıf düzeyinde aynı seçmeli ders alınmalıdır. İngilizce neredeyse evrensel bir seçmeli derstir.

*** Üçüncü yıldaki ek seçmeli ders daha zor bir konuda (örneğin matematik ya da İngilizce) müdür tarafından belirlenir. (Kaynak https://members.tripod.com/h_javora/jed7.htm)

2.4.3 Ortaöğretim (Koro-gakkô)

İlk ve ortaokulu bitiren öğrencilerin devam ettikleri eğitim-öğretim kurumlarıdır. Japonya'da tam gün, yarım gün ve mektupla öğretim yapan liseler olmak üzere üç çeşit lise bulunmaktadır. Tam gün eğitim yapan liseler 3 yıl, yarım gün ve mektupla öğretim yapan liseler ise 4 yıl ya da daha uzun süre devam etmektedir. Liseye devam eden öğrencilerin %70'i bu okullarda eğitim görmektedir. Yarım gün olan liseler gündüz ve akşam liseleri olarak ikiye ayrılır. 4 yıl veya daha uzun sürer. Mektupla öğretim yapan liselerde ise 4 yıl veya daha fazla sürebilir. Bu şekilde öğrenim gören öğrenciler ders kitaplarına çalışıp ödevlerini zamanında tamamlamalıdır ve belirli zamanlarda örgün eğitim etkinliklerine de katılma şansları da vardır (Türkoğlu, 1998).

Öğrenciler liseye devam etmeye karar verdiğinde ikamet ettikleri adrese göre en uygun liseyi seçebilirler. Bu seçimde mesleki amaç ve giriş sınavı da etkilidir. Liselerde kredili sisteme göre öğretim yapılmakta, mezun olmak için de en az 80 kredilik ders almak gerekmektedir. Bu dersler zorunlu ve seçmeli derslerden oluşmaktadır. Japonya'da devlet liseleri sosyal market sistemine göre çalışmakta, ödenek ve ücretler, mevcut öğrenci sayısına göre ayarlanmaktadır. Devlet, özel liselere de gerekli yardımları yaparak eğitim-öğretim ve başarı standartlarının devamını sağlamaktadır.

Lisede Japon Dili, Sosyal Çalışmalar, Matematik, Bilim, Sağlık ve Beden Eğitimi, Sanat ve Ev Sanatları zorunlu derslerdir. Ayrıca akademik liselerin yanı sıra meslek liseleri de yer almaktadır.

2.4.4 Mesleki Liseler

Mesleki eğitim veren meslek liseleri (Kotosenshu-gakko), ortaokul sonrası **3 yıl eğitim** veren okullar olup mesleki eğitimde önemli roller üstlenmektedir (MEGEP, 2007). Meslek liselerinin amacı; öğrencilerin gelecekte meslek olarak seçecekleri alana dair eğitim alabilmelerini sağlamaktır. Bu liseler; tarım, endüstri, iş, balıkçılık, ev ekonomisi ve hemşirelik gibi programları içermektedir. Öğrencilerin %75-80'i akademik liselere devam ederken, yükseköğretime devam etmeyi düşünmeyen öğrenciler ticaret ya da endüstri liselerine devam etmektedir. Ülkede az sayıda sanat okulu bulunmaktadır ve bu okullar çok fazla tercih edilmez. Her okul, Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığı'nın genel ders programına uygun olarak genel gereksinimleri ile öğrencilerin gelişme ve deneyim kazanma alışkanlıklarını göz önünde tutarak kendi eğitim programını hazırlar. Ülkede ders programları kuvvetli bir milli içerik taşımaktadır. Farklı türlerde mesleki liseler bulunmaktadır:

1. **Uzmanlaşmış Mesleki Kolejler (Senshu-gakko):** Bu okullarda öğrencilere yılda 800 ders saati eğitim veren okullardır. 3348 adet okul da 624,875 öğrenci eğitim almaktadır (2009). Bu okullarda 3 yıl ve daha fazla eğitimi tamamlayan öğrenciler yüksek öğretim sınavına girmektedir (MEB, t.y.).
2. **Teknoloji Kolejleri (Kôtô-senmon-gakkô):** 1962 yılında kuruldu. Teknoloji Kolejleri (Koto-senmon-Gakko), üniversiteler veya yüksekokulların aksine, ortaokulları tamamlamış olanların kabul edildiği, beş yıllık (denizcilik teknolojisi kolejlerinde 5.5. yıl) eğitim programı uygulanmaktadır. Bu okullarda derinlemesine mesleki eğitim programı uygulanmaktadır. Toplam 64 (2009) kolej vardır. Toplam öğrenci sayısı 59,386'dır. Teknik okullarda mezunlar teknisyen unvanı ile mezun olurlar. Bu okullardan mezun olabilmek üç yıl boyunca en az 90 kredi ders almak gerekmektedir (MEB, t.y.).
3. **Çok Programlı Okullar:** Bu okullar **mesleki ve pratik eğitim** veren okullardır. Bu okullarda 1 yıllık kurslar veya en az 680 ders saati kurslar verilmektedir. Bazen ihtiyaca binaen üç ay veya daha kısa süreli kurslar da vardır. Bu kurslar: terzilik, açıcılık, muhasebe, yazarak, otomobil sürüş ve bilgisayar tamir teknikleri gibi alanları kapsamaktadır. Bu kurslara başvurmak için ortaokulu tamamlamak gerekmektedir (MEB, t.y.).

Liseyi bitiren öğrenciler Lise Bitirme sonrası beş temel derste sınava girerek lise Bitirme Sertifikası alır. Bu öğrenciler aynı zamanda üniversiteye girebilmek için Ulusal Merkezi Üniversite Giriş Sınavı'na girerek üniversiteye başvurabilmektedir. Üniversite ve liseye giriş sınav sonuçlarının öğrencilerin geleceğini çok önemli bir şekilde etkilediği ülkede juku ve yobiko olarak adlandırılan kurs ve dersaneler önemlidir. Jukular hafta içi okul sonrası ve hafta sonlarında verilen iyi yapılandırılmış dersler sunan özel okullardır. Her ne kadar üniversite sınavına hazırlık puanlarını arttırmakla ünlenmiş olsa da, tamamlayıcı eğitim, iyileştirici eğitim, lise ve üniversite giriş sınavlarına hazırlama gibi başka işlevleri de bulunmaktadır. Birçok yönden Jukular resmi eğitim sistemindeki yetersizlikleri giderir. Kreşten üniversite giriş sınavına kadar her düzeyde bulunmaktadır. Genelde öğrenciler, okul sonrası 4 - 5 gün boyunca, 2-3 saatliğine Jukulara giderler. Yobikolar da giriş sınavlarına öğrencileri hazırlayan özel okullardır. Lise öğrencileri için pek çok program bulunmaktadır. Hem tam zamanlı hem de yan zamanlı programları olan Yobikolar, donanımlı test materyallerini, danışmanlık ve sınav analizlerini yaparlar.

2.4.5 Yükseköğretim

Lise öğreniminden sonra öğrencilerin giriş sınavlarında gösterdikleri başarı düzeyine göre tercih edebilecekleri kurumlar olarak 2 yıl öğrenim süresine sahip yüksekokullar ve ortalama 4 yıl öğrenim sürelerine sahip üniversiteler bulunmaktadır. Japonya'da, üniversiteler, yüksekokullar ve teknik okullar olmak üzere üç çeşit yükseköğretim kurumu bulunmaktadır.

Üniversiteler: Programlarında hem lisans hem de lisansüstü eğitime yer vermektedirler. Genellikle 4 yıllıktırlar. Ancak tıp, dişçilik, veterinerlik ve ziraat gibi bazı bölümlerin öğretim süresi 6 yıldır. Büyük çoğunluğu 2 yıl süren master ve 5 yıl süren doktora programına sahiptir (Demirel, 2000). Amaçları; öğrencilere ileri derecede ve derinlemesine bilgi vermek, akademik konularda özel araştırma ortamı hazırlamak, bilgili, meslek sahibi bireyler yetiştirmektir (Türkoğlu, 1998).

Yüksekokullar: Lise mezunlarına 2 ya da 3 yıllık eğitim vermektedirler. Amaçları; öğrencilerin teknik alanda bilgi ve beceriyi edinmelerini sağlamak, mezunlarını teknik dallarda meslek sahibi yapmaktır (Demirel, 2000; Türkoğlu, 1998).

Teknik Okullar: 1962 yılından beri eğitim-öğretim hizmeti veren bu okullar, ortaokulu bitiren öğrencileri kabul etmekte ve teknisyenlerin eğitimi için 5 yıllık tam eğitim uygulamaktadırlar (Demirel, 2000).

Japonya'da 1985 yılından itibaren açık öğretim üniversitesinde de yüksek öğretim verilmektedir. Ayrıca bazı üniversiteler, gündüz çalışanlar için gece dersleri vermektedir (Türkoğlu, 1998).

2.5 Öğretmen Yetiştirme

Japonya'da öğretmen eğitime, iki aşamalı bir sınavla öğrenci alınmaktadır. Birinci aşama ülke genelinde yapılmakta, ikinci aşama ise üniversiteler tarafında yapılmaktadır. Japonya'da öğretmen eğitimi genel üniversiteler ile öğretmen yetiştiren üniversitelerde gerçekleştirilmektedir, öğretmenlik yapmak için gerekli olan sertifikalar kendi içinde genel, özel ve geçici olarak üç gruba ayrılmaktadır. Öğretmen olarak atanabilmek için öğretmenlik sertifikasının alınması gerekmektedir.

Genel Sertifikalar: Lisans derecesi ve hem konu temelli hem de uygulamalı öğretmen yetiştirme eğitimi sonunda alınan sertifikadır.

Özel Sertifikalar: Öğretmen belgesi olmayan ancak bilgi ve tecrübe olarak üstün olan ve illerin açtığı ve kişilik, akademik yeterlilik, uygulama becerileri ile fiziksel uygunluk alanlarını içeren eğitim personeli sınavında başarı gösterenlere verilen sertifikadır.

Geçici Sertifikalar: Yardımcı öğretmen sertifikasıdır. Bu sertifika ancak genel sertifikaya sahip kişiler işe alınmadığında istisnai olarak verilmektedir. Yine bu kişiler de eğitim personeli sınavına tabidir.

Japonya'da anaokulları ve ilkokullarda çalışmak için genel öğretmenlik sertifikası, ortaokul ve liselerde çalışabilmek için ise belli bir alanda alınan sertifika gerekmektedir. Ayrıca bu sertifikaların verilmesi, okul kademelerine göre değişiklik göstermektedir. İki yıllık yüksekokullardan mezun olanlara lise öğretmenliği için geçici, ana, ilk ve ortaokul öğretmenliği için ise birinci sınıf sertifika verilmektedir. Dört yıllık yüksek öğretimi tamamlayanlar lise öğretmenliği için ikinci sınıf, ana, ilk ve ortaokul öğretmenliği için de birinci sınıf sertifika almaya hak kazanırlar. Lisansüstü düzeyde mezun olanlar, lise öğretmenliği için birinci sınıf sertifika sahibi olmaktadır (Güvenç ve diğ., 1990).

Japonya'da öğretmen adayları, öğretmen olabilmek için genel kültür, alan ve meslek bilgilerini içeren ve yılda üç defa yapılan bir yeterlik sınavına alınmaktadır. Bu sınavı geçen adaylar, ayrıca görüşme ve uygulama sınavına da tabi tutulmakta, bu sınavlarda başarılı olan adaylar, stajyerlik dönemine alınmakta ve altı aylık bu süreyi tamamlayanlar kamu görevlisi hakkını kazanıp asil öğretmen olarak atanmaktadır. Öğretmenler ulusal, yerel ve belediyeler

düzeyinde örgütlenmiş birimlerce hizmet içi eğitim faaliyetlerinden geçirilmektedir. Bu eğitim; kurslar, seminerler, lisans tamamlama ve lisansüstü eğitim şeklinde yapılmaktadır. Hizmetiçi eğitiminin amacı; öğretmenlerin mesleki bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmektir (Semerci, 2000). Japonya'da öğretmenler üniversitelerde teori ve felsefe alanlarında eğitim görmektedir. Daha sonra göreve başladıkları ilk yıl bir öğretmen rehberliğinde buldukları bölgenin öğretmen merkezlerinde ek öğrenim almaktadırlar.

1974 yılından beri öğretmen maaşları diğer mesleklere kıyasla daha üstün insanları mesleğe çekebilmek için üç kere iyileştirilmiştir. Öğretmen maaşlarının yarısı ulusal fonlardan gelmektedir. Bunun için de okullar yerel mali kısıtlamalardan etkilenmemektedir. Öğretmenler aynı kıdemdeki bir devlet memurundan % 20 daha yüksek bir gelir kazanmaktadırlar. Ortalama olarak da ilkokul öğretmenleri diğerlerinden daha yüksek maaş almaktadır. Ancak bu ortalama yaşlarda belirlenmektedir, ve ilkokul öğretmenlerinin yaş ortalaması daha yüksektir. Okul başarısı da başarısızlığı da büyük oranda öğretmen kalitesine bağlıdır. Öğretmenlerin niteliğini; öğretmen yetiştirme, işe alma ve eğitimle geliştirmek gereklidir.

2.6 Japon Eğitim Sistemi Sorunları

1980'lerde başlayarak Japon eğitim sisteminde tartışılan üç sorun yer almaktadır: dayak, zorbalık ve okul reddi.

Dayak: Japon okullarında oldukça yaygın bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. 1947 yasasında yasaklanmış olmasına karşın durdurulamamıştır. Okula çizgi roman getirmek, matematik problemini çözememek, toplantıya geç kalmak, ders kitabını unutmak gibi nedenlerden dolayı öğrenciler şiddet görmektedir. Şiddet gösteren kişilere işten çıkarma, görevden uzaklaştırma, maaş kesintisi ve uyarı olmak üzere 4 farklı boyutta ceza uygulanmaktadır.

Zorbalık: İntihara kadar sürükleyen bir eğitim sorunudur. Ülkede zorbalık olayları özellikle ortaokullarda yaşanmaktadır. Zorbalığın nedenleri veli ve öğretmenler tarafından farklı algılanmaktadır. Öğretmenlere göre aile suçluyken aileler çocukların iyi bir adalet anlayışına sahip olmamalarını bu duruma neden olarak göstermektedir.

Okul reddi: Okul reddinin başlıca sebepleri bireysel problemler, arkadaş ilişkileri ve akademik başarıdır. Öğrenciler tarafından en sık dile getirilen neden okulda sosyalleşmemedir. Okulu reddeden çocuklara yönelik revir eğitimi uygulanmaktadır. Buna göre öğrenci okulu bırakmamakta ve okulu reddeden diğer öğrencilerle ayrı olarak dersleri yürütmektedir. Bu

öğrencilere öğretmen olarak bir hemşire öğretmen atanmakta ve onlara göre dersleri düzenlemektedir (Schoolland, 1990, Akt. Memmedova Telci, 2018).

Ayrıca farklı sorunlardan da bahsetmek mümkündür (Güvenç vd., 1990):

- **Okul yapısının katılığı:** Merkezi eğitim sistemine göre 6-3-3-4 olan sistem dışında farklı bir okul açmak mümkün değildir. Ortaöğretim evrenselleştiği, yüksek öğretim de bir kitle eğitimine doğru geliştiğine göre, okul sisteminin daha esnek olabileceği görüşü yaygınlık kazanmıştır.
- **Merkezi yönetim altındaki seçeneklerin sınırlılığı:** İlk ve ortaokullardaki ders programı Eğitim Bakanlığı'nın öğretim rehberliğine göre uygulandığı için okullarda öğretilenler arasında önemli- anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Uygulanan resmi sınav sistemi ve ders kitapları arasındaki farklar da önemli-anlamlı değildir. Kısacası eğitimde çeşitlilik yoktur.
- **Okul çocuklarının değişen tavır ve tutumları:** Toplumdaki temel özgürlükler yayılıp yaygınlaştıkça okul eğitimi, okul çağındaki çocuklara sınırlayıcı ve zorlayıcı görünmeye başlamıştır. Japon çocukları, okullarını kuralların çok katı, öğrencilerin çok fazla çalışmaya zorlandığı olumsuz bir yer olarak görüyor, okulun hoş bir yer olmadığını düşünüyorlar.
- **Sınav cehennemi:** Öğrenci seçim sistemi ile sınav sorunu Japonya'da gereğinden fazla etkilidir. Eğitim sisteminin seçici özelliğinin artan etkinliği ve toplumca kabul edilmesi giriş sınavlarında güçlünün kalıcılığı gibi bir hastalığı ortaya çıkarmıştır. İlkokul dâhil olmak üzere her kademedeki öğrenci sınav hazırlık dersanelerine katılmaktadır.
- **Fırsat eşitsizliği:** Rekabet koşulları öğrencinin sınava hazırlanmasının sosyal maliyetini yükseltmekte, ekonomik durum ne olursa olsun fırsat eşitliği ilkesi engellenmektedir. Arka arkaya deneme sınavına giren ve başarı sıralaması dolayısıyla giriş sınavlarını kazanma şansını yitiren öğrenciler, istek, heves ve umutlarıyla çalışma güçlerini kaybetmektedir.
- **Akademik soyluluk:** Japonya, sosyal gelişme ve kalkınma yolunda eğitime büyük ağırlık vermiş, eğitim yoluyla kurumlarını başarıya açık tutmaya çalışmıştır. Kişinin mezun olduğu okulun diploması toplumdaki yerini, değerini ve sosyal statüsünü belirlemektedir. Bu yüzden Japon insanları ünlü eğitim kurumlarından birinden bir diploma almak için olmadık çabalar göstermekte çeşitli sıkıntılara katlanmaktadır.
- **Yüksek öğrenimin aksayan yanları:** Japonya'da yüksek öğretim işlevsel olarak zayıftır. Öğrencilerin % 80'i özel yüksek öğretime devam etmektedir. Özel yüksek öğretim paralıdır. Eğitim kalitesi de resmi kurumlara göre düşüktür. Öğretim üyeleri ile araştırma standartları da zayıftır. Bu durum Japon Halkı'nın ulusal eğitim gücüne duyduğu güveni sarsmaktadır.

- **Hayat boyu eğitim formu:** Japon okul sistemi (özellikle yüksek öğretim) “hayat boyu eğitim” hedefine ulaşmamaktadır. Üniversite, kolej ve yüksek okulların bütün programları tam zamanlı, normal öğrencilere göre düşünülmüş, yetişkinlerin öğrenci olarak üniversiteye devamını sağlayan bir esneklik bırakılmamıştır. Üniversitelerdeki lisans ve lisansüstü eğitim tümüyle genç, fakat hayatı kazanmak zorunda olmayan öğrencilere göre düzenlenmiştir.

2.7 Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi

Yaşam boyu öğrenme imkanlarını geliştirmek için, okul eğitimi, sosyal eğitim ve evde eğitim gibi farklı tür öğrenmelere erişmek gereklidir. Bundan dolayı, bakanlık, insanlara evde üniversite eğitimi alma fırsatı sunan, ön lisans eğitimini destekleyen, kütüphane, müze ve halk eğitim merkezlerini öğrenme alanları olarak geliştiren Japon Açık öğretim Üniversitesi'nin imkanlarını arttırmaya çalışmaktadır.

2.8 Eğitimde Örnek Uygulama ve Yaklaşımlar

- **Okula Varış ve Derslere Başlama:** Japonya’da okullar tam gün eğitim uygulaması ile günde 6 ders yapmaktadırlar. İkamet ettiği yer belirlenen mesafenin üzerinde (2 km) olan öğrencilerin okula ulaşımını sağlamak devletin sorumluluğundadır. Öğrenciler okula girişte dışarıda kullandıkları ayakkabılarını, ayakkabılıklara bırakarak okul içinde giyilen rahat ve esnek okul ayakkabılarını giyerler ve sınıflara çıkarlar. Her okulun giriş bölümünde yeteri kadar ayakkabılık mevcuttur. Okula dışarıda giyilen ayakkabılarla girilmemesinden dolayı okul ortamı oldukça temiz ve hijyeniktir. Ferah ve esnek okul ortamları da buna eklenince eğitim-öğretim bakımından oldukça nitelikli koşullar sağlanmış olmaktadır.
- **Sabah Toplantıları:** Öğretmenler odasında her sabah okul müdürünün başkanlığında öğretmenler arasında 10 dakikalık sabah toplantıları yapılır (IFIC ve JICA, 2004). Yapılan toplantıda okulla ilgili günlük sorunlar, öneriler, yapılacak işler ve varsa izinli/raporlu öğretmenlerin derslerinin nasıl doldurulacağı gibi eğitim-öğretim ve okulla ilgili her türlü konu hakkında görüşler beyan edilir. Benzer bir toplantıyı da aynı zamanda sınıflarda sınıf başkanının yönetiminde o günkü dersler ve sorunlarla ilgili olarak öğrenciler yapar. Sınıf başkanlığı da dönüşümlü olarak her öğrencinin yapması gereken bir görev olarak algılanır. Böylece her öğrencinin liderlik potansiyelini ve sorumluluk bilincini geliştirmeye imkân tanınır.
- **Okul Temizliği:** Okullarda müstahdem, temizlikçi, çaycı vb. görevliler ve bu işleri yapacak yardımcı hiçbir personel bulunmamaktadır. “Kendi işini kendin yap” anlayışı

ile okul temizliği her gün öğle yemeğinden sonra 15 dakika, tüm öğrenci ve öğretmenlerin katılımıyla gerçekleştirilmektedir (IFIC ve JICA, 2004) .

3. Türk ve Japon Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması

Türk Eğitim Sistemi	Japon Eğitim Sistemi
	
Zorunlu eğitim 12 yıl (4+4+4) olup ilköğretim ve ortaöğretimi kapsamaktadır.	Zorunlu Eğitim 9 yıldır ve ilköğretimi kapsar. (6+3)
Zorunlu eğitim ücretsiz ve karmadır.	Zorunlu eğitim ücretsiz ve karmadır.
Eğitim öğretim yılı Eylül'de başlar, Haziran'da biter.	Eğitim öğretim yılı Nisan'da başlar, Mart'ta biter.
Öğretim iki dönem halinde yapılır.	Öğretim üç dönem halinde yapılır
Bir ders saati 40 dakikadır.	Bir ders saati 45-50 dakikadır.
Bir Eğitim öğretim yılı 185 gündür.	Bir Eğitim öğretim yılı 240 gündür.
Sınıf geçme, başarıya göre yapılır.	Üst sınıfa geçiş otomatik olarak yapılır.
Bir öğretmene düşen öğrenci sayısı 24'tür.	Bir öğretmene düşen öğrenci sayısı 16'dır
Eğitime GSYİH'den ayrılan pay %4,4'tür.	Eğitime GSYİH'den ayrılan pay %5'tir.
Üniversiteye girişte sınav uygulanır (İki oturumlu merkezi sınav).	Üniversiteye girişte sınav uygulanır. (İki aşamalıdır. Biri yerel, diğeri üniversiteye bağlı)
İngilizce öğretimi 2. sınıfta başlar.	İngilizce öğretimi 7. sınıfta başlar.
Türkiye'de sadece belli liselere sınavla öğrenci alınmaktadır.	Japonya'da tüm liselere giriş sınavla yapılır.
Türkiye'de bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlıdır.	Japonya'da okullar Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı'na bağlıdır.
Türkiye'de devlet okullarında hafta sonları ders yapılmamaktadır.	Japonya'da cumartesi günleri de yarım gün eğitim yapılır.
Türkiye'de okula başlama yaşı 6'dır.	Japonya'da okula başlama yaşı 6'dır.
Liseler sınıf geçmeye dayalıdır.	Liseler kredi toplama sistemine dayalıdır.
Öğretmen alımları için sınav yapmakta ve stajyerlik uygulaması yapılmaktadır.	Öğretmen alımları için sınav yapmakta ve stajyerlik uygulaması yapılmaktadır.
Türkiye'de eğitim finansı devlettir.	Yerel yönetimlerin maddi olarak eğitime katkısı yüksek orandadır.

KAYNAKÇA

Demirel, Ö., (2000). *Karşılaştırmalı eğitim*. Ankara: Pegem Yayınları.

Ekinci, A. (2010). Japon eğitim sisteminden Türk eğitim sistemine iyi örnekler. *Millî Eğitim Dergisi*, 188, 32-49

Güvenç, B., Oktan, P. & Belek, T. (1990). *Japon eğitimi*. İstanbul: MEB Basımevi.

İpek, C., (2001). Japonya’da yerel yönetimler ve eğitim. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(2), 175-187.

IFIC ve JICA (2004). *The history of Japan’s education development: what implications can be drawn for developing countries today*. (Research Group: Institute For International Cooperation and Japan International Cooperation Agency) <https://openjicareport.jica.go.jp/pdf/11778784.pdf>

Memmedova Telci, A. (2018). Japon eğitim sistemi. Ali Balcı (Ed.) *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri içinde* (ss. 569-590). Ankara: Pegem Akademi

Turgut Kahyaoğlu, S. (2020). Japonya eğitim sistemi. Adil Türkoğlu (Ed.) *Karşılaştırmalı eğitim: Dünya ülkelerinden örneklerle içinde* (ss. 313- 338). Ankara: Anı Yayıncılık

Türkoğlu, A. (1998). *Karşılaştırmalı eğitim*. Adana: Baki Kitapevi

Web Kaynakları

<https://www.stat.go.jp/english/data/handbook/c0117.html#:~:text=Japan's%20total%20population%20in%202019,of%2010%20million%20or%20more> (Statistics Bureau of Japan)

<http://globalsherpa.org/japan/> (Global Sherpa Japan)

<http://www.mfa.gov.tr/japonya-siyasi-gorunumu.tr.mfa> (Dış İşleri Bakanlığı)

<https://ticaret.gov.tr/data/5efb27c313b876a618413658/%C3%9CLKE%20PROF%C4%B0L%C4%B0.pdf> (T.C. Ticaret Bakanlığı)

http://www.clair.or.jp/tagengorev/en/j/01_1.pdf (Council of Local Authorities for International Relations)

National Institute for Educational Policy Research (NIER) (2020). Education in Japan. <https://www.nier.go.jp/English/educationjapan/index.html>

MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (t.y.). Japonya https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/169001/mod_resource/content/1/Japonyada%20E%C4%9Fitim.pdf